

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 9P/227/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5122210175
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Lečko, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2023:5122210175.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina, v konaní pred sudcom JUDr. Branislavom Lečkom, PhD., vo veci starostlivosti o maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, občana Slovenskej republiky, t. č. umiestneného v Reedukačnom centre, so sídlom v Sološnici 3, IČO: 00500798, zastúpeného kolíznym opatrovníkom – Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, dieťa matky C. D., nar. XX. X. XXXX, trvalé bydlisko mesto Žilina, t. č. na neznámom mieste, občianky Slovenskej republiky a otca E. B., nar. XX. XX. XXXX, trvalé bydlisko obec Dolné Saliby, občana Slovenskej republiky, t. č. na neznámom mieste, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina na uloženie opakovaného výchovného opatrenia, na pojednávaní na Okresnom súde Žilina dňa 29. 3. 2023, takto

rozhodol:

I. Súd

n a r i a ě u j e

A. B., nar. XX. XX. XXXX, občanovi Slovenskej republiky, t. č. umiestneného v Reedukačnom centre, so sídlom v Sološnici 3, IČO: 00500798,

OPAKOVANÉ VÝCHOVNÉ OPATRENIE,

spočívajúce v pobyte v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku:

na zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu, a to v:

REEDUKAČNOM CENTRE, so sídlom v v Sološnici 3, IČO:00500798
najdlhšie do 30. 6. 2023.

II. Týmto rozsudkom sa ruší uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 16. 12. 2022, sp. zn. 9P/227/2022, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie - dočasné zverenie maloletého maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, do starostlivosti Reedukačného centra, so sídlom Sološnica 3.

III. Žiaden z účastníkov konania n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ (ÚPSVaR Žilina) podal dňa 13.12.2022 na Okresný súd Žilina návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby súd zveril maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, do dočasnej starostlivosti Reedukačného centra, Sološnica 3, IČO: 00 500 798. Súčasne s uvedeným návrhom bol podaný aj návrh vo veci samej na nariadenie výchovného opatrenia.

2. Podanie oboch uvedených návrhov navrhovateľ (ÚPSVaR Žilina) odôvodnil tým, že mal. A. sa aktuálne nachádza v Reedukačnom centre Sološnica. V tomto zariadení je umiestnený od 26.10.2021 na základe uznesenia Okresného súdu Žilina o neodkladnom opatrení sp. zn. 37P/73/2021 zo dňa 20.10.2021, následne bolo dňa 09.05.2022 Okresným súdom Žilina vydané uznesenie o uložení výchovného opatrenia sp. zn. 37P/73/2021 za účelom odbornej pomoci v Reedukačnom centre Sološnica po dobu do 30.06.2022. Matka v tom čase nemala zabezpečené bývanie a prácu, bývala v prístrešku v obci F.. O pomoc v hmotnej núdzi nepožiadala. Príjem si zabezpečovala príležitostnými brigádami. Zo správy Reedukačného centra Sološnica zo dňa 17.05.2022 vyplývalo, že reedukácia mal. detí nebola ukončená, nakoľko matka stále nemala zabezpečené vhodné podmienky na bývanie ani prácu. Na základe týchto skutočností Okresný súd Žilina rozhodol o opakovanom výchovnom opatrení uznesením zo dňa 14.09.2022 č. k. 37P/73/2021 – 790. S matkou sa pokúšal navrhovateľ viackrát kontaktovať, no neúspešne. Dňa 28.11.2022 sa podarilo matku telefonicky kontaktovať vo veci uvoľnenia mal. A. na vianočné prázdniny, kde matka priznala, že stále nemá vytvorené adekvátne podmienky na bývanie a živí sa dočasnou brigádou. Otec sa o deti dlhodobo nezaujíma. Mal. G. B., nar. XX.XX.XXXX, brat mal. A., sa po letných prázdninách nevrátil do Reedukačného centra Sološnica a od 02.09.2022 je v pátraní polície. Pobyť maloletých v reedukačnom centre na základe uloženého opakovaného výchovného opatrenia končí dňom 31.12.2022 a matka nemá vytvorené podmienky na návrat maloletých detí do svojej starostlivosti, z toho dôvodu navrhovateľ podáva návrh na vydanie neodkladného opatrenia vo veci umiestnenia mal. A. do Reedukačného centra v Sološnici, kde mu bude poskytovaná odborná pomoc a starostlivosť. Zároveň podáva návrh na uloženie výchovného opatrenia v reedukačnom centre z dôvodu dlhšie pretrvávajúcich výchovných problémov maloletého, a tiež z dôvodu, že eviduje dlhšiu dobu problém matky so získaním stáleho bývania a zamestnania. Poukazuje na skutočnosť, že len v minulosti počas jedného roka matka menila pobyt štyrikrát (bývala vo H., v I., v J., okr. Detva, následne bývala v prístrešku v obci F.). Aktuálne nemá vedomosť o tom, kde sa matka zdržiava. Z dôvodu zabezpečenia priaznivého psychického, fyzického a sociálneho vývinu mal. A., je naďalej potrebný pobyt v režimovom zariadení v zmysle záverov reedukačného centra, jednak vzhľadom na problémové správanie maloletého, pokiaľ boli v starostlivosti CDR a aj u matky, a tiež pokiaľ si matka nezabezpečí bývanie a pravidelný príjem. Pobyť mal. A. v reedukačnom centre bude poskytnutá okrem starostlivosti aj odborná pomoc za účelom vzdelávania. Maloletý A. v reedukačnom centre plní povinnú školskú dochádzku. Reedukačné centrum Sološnica v správe vypracovanej dňa 06.12.2022 uvádza, že najmä u mladšieho A. je vidina potreby dlhšej starostlivosti v reedukačnom zariadení, nakoľko je predpoklad vzhľadom k objektívnym dôvodom ako sú matkin nevhodný výchovný prístup, bytové podmienky a osobnostné predpoklady maloletého, že by mohlo dôjsť k recidíve nevhodného správania a neplnenia si školských povinností. Vzhľadom k vyššie uvedenému je vhodné uloženie výchovného opatrenia v Reedukačnom centre Sološnica minimálne na 6 mesiacov, resp. do ukončenia povinnej školskej dochádzky. U brata G. F. K. L. navrhuje ukončenie výchovného opatrenia k 31.12.2022. Maloletý G. nemá predpoklad ukončenia si vzdelania v zariadení, má ukončenú povinnú školskú dochádzku, je na dlhodobom úteku, nerešpektuje nariadenie súdu a reedukačný proces neplní svoj účel.

Prílohu podaného návrhu tvorí správa Reedukačného centra Sološnica vypracovaná dňa 06.12.2022 riaditeľom Centra B. M. D. a psychologičkou centra B. N. I., ktorí odporúčajú ponechanie maloletého v reedukačnom centre aj naďalej, tak ako uvádza vyššie aj navrhovateľ.

3. Posledné umiestnenie maloletého dieťa na základe rozhodnutia súdu v špecializovanom zariadení (nariadením výchovného opatrenia) malo byť ukončené najneskôr 31. 12. 2022.

4. Otec ani matka sa v určenej lehote k návrhu nevyjadrili.

5. Otec ani matka maloletého dieťaťa sa na pojednávanie nedostavili. Predvolanie na pojednávanie im bolo riadne a včas doručované - doručené v súlade s ustanovením § 106 ods. 3 Civilného sporového poriadku FIKCIOU. Neúčast' neospravedlnili a nepožiadali o odročenie pojednávania. Súd rozhodol, že sa pojednávanie vykoná v neprítomnosti otca a otca maloletého dieťaťa.

Otec má v registri obyvateľov evidované bydlisko obec J. L. a matka mesto O..

Podľa ustanovenia § 106 ods. 1 CSP, ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 CSP a adresát neuviedol inú adresu

na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca.

Podľa § 106 ods. 3 CSP, ak fyzická osoba nemá adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky, doručuje súd písomnosti tejto fyzickej osobe oznámením na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu. Písomnosť sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie. Po uplynutí 15. dní od zverejnenia oznámenia nastupuje fikcia, podľa ktorej sa písomnosť považuje za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

Súd v súlade s ust. § 106 ods. 3 CSP doručoval otcovi aj matke predvolanie na pojednávanie oznámením na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu.

Súd považoval písomnosti podľa ustanovenia § 106 ods. 3 CSP za riadne a včas doručené (právna fikcia) – po uplynutí 15 dní od ich zverejnenia oznámenia.

6. Podľa § 180 CSP, po vyvolaní veci súd zistí, či sa dostavili osoby, ktoré boli na pojednávanie predvolané. Ak sa tieto osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie.

Súd rozhodol, že sa pojednávanie vykoná v neprítomnosti rodičov (hoci ich účasť považoval za dôležitú), a to z toho dôvodu, že vo veci treba rozhodnúť bezodkladne. Rodičia sa aktuálne nachádzajú na neznámom mieste a ich prípadné vypátranie políciou v krátkom čase sa javí súdu iluzórnym. Rozhodnutie súdu aj bez účasti rodičov je v najlepšom záujme maloletých detí.

Najlepší záujem maloletého dieťaťa je prvoradé hľadisko pri rozhodovaní v predmetnej súdnej agende. Len pre skutočnosť, že rodičia sa pravidelne nedostavujú na pojednávania, o maloleté dieťa v zásade nejavia patričný záujem (najmä otec), nezaujímajú sa pravidelne o ich osud, nemôže súd - pri aplikácii ústavného testu proporcionality, zavinenú neúčasť rodičov na pojednávaní (kedy súd využil všetky možnosti, aby sa pojednávania zúčastnili) nadradiť ich nevyužitú právo nad práva a záujmy maloletého dieťaťa. Súd urobil všetko preto, aby sa rodičia najmä mohli k veci vyjadriť, uviesť návrhy a pripomienky, vyjadrovať sa k jednotlivým dôkazom alebo sa dať zastúpiť právnym zástupcom. Túto možnosť nevyužili.

Rodičia vedia, že majú maloleté deti, že tieto maloleté deti majú určité problémy, (matka vie o prebiehajúcich súdnych konaniach, na jednom sa dokonca zúčastnila), nevyvíjajú žiadnu aktivitu, smerujúcu k pozitívnej zmene. Žiaľ, nie je to ojedinelý jav ani v iných veciach.

V tejto súvislosti súd poukazuje aj na nasledovnú ustálenú (vnútroštátnu aj nadnárodnú judikatúru):

„Orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu (I. ÚS 155/2017).“

Mimoriadny význam v konaní o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu má plynutie času, čo kladie osobitnú požiadavku na rýchlosť a plynulosť konania súdu (napr. rozsudky ESLP vo veciach Nuutinen proti Fínsku z 27. 6. 2000, bod 110, Hokkanen proti Fínsku z 23. 9. 1994, bod 72, Voleský proti Českej republike z 29. 6. 2004, bod 106, Kříž proti Českej republike z 9. 1. 2007, bod 74, Hub proti Nemecku z 9. 4. 2009, bod 48) .

Obdobne judikatúra ESLP zdôrazňuje, že súdy sa musia najlepším záujmom dieťaťa zaoberať a posúdiť ho v danej situácii, ak rozhodujú vo veciach s dopadom na dieťa (napr. rozsudok vo veci Wagner a J. M. W. L. proti Luxembursku zo dňa 28. 6. 2007 č. 76240/01, § 135; či Mennesson proti Francúzsku zo dňa 26. 6. 2014 č. 65192/11, § 93; Anayo proti Nemecku zo dňa 21. 12. 2010 č. 20578/07, § 71; Gözüm proti Turecku zo dňa 20. 1. 2015 č. 4789/10, § 50–51; či Penchevi proti Bulharsku zo dňa 10. 2. 2015 č. 77818/12, § 71). Z tejto judikatúry ESLP jednoznačne a jasne vyplýva, že v prípade súdneho rozhodovania o deťoch, nemožno uprednostňovať abstraktné princípy pred najlepším záujmom dieťaťa v konkrétnom prípade.

Samozrejme, treba veľmi citlivo odlišovať od prípadov, ktoré rieši uvedená judikatúra, zjavnú arbitrárnosť, v neprospech ktoréhokoľvek účastníka konania, osobitne maloletého dieťaťa. Nemal by teda pri rozhodovaní prevažovať formalistický prístup k veci, ale materiálne posudzovanie konkrétneho prípadu.

7. Zástupkyňa navrhovateľa ÚPSVaR Žilina navrhla na pojednávaní uložiť maloletému dieťaťu opakované výchovné opatrenie spočívajúce v pobyte Reedukačného centra, Sološnica 3. Maloletému dieťaťu je potrebné aj naďalej poskytovať odpornú pomoc. Poukázala na skutočnosti, uvedené v návrhu, ktoré sa nezmenili. Jedinou významnou zmenou je skutočnosť, že maloleté dieťa je aktuálne na úteku. Otec o dieťa nejaví záujem a matka nemá vytvorené podmienky na riadnu starostlivosť o maloletého A.. Je dôležité, aby maloleté dieťa pokračovalo v povinnej školskej dochádzke a túto ukončilo.

V budúcnosti budú zvažovať (okrem možnosti návrhu opakovaného výchovného opatrenia), ak sa situácia nezmení, nariadiť maloletému dieťaťu ústavnú starostlivosť.

Otec je na neznámom mieste, nekomunikuje, o deti sa nezaujíma. Matka sporadicky telefonicky osloví ÚPSVaR Žilina, avšak bez uvedenie nových skutočností. Aj naďalej nemá vytvorené riadne podmienky pre riadnu starostlivosť o maloleté deti.

Poukázala na správu z Reedukačného centra, Sološnica 3, v ktorej odporúčajú poskytovať odbornú pomoc.

8. Kolízna opatrovníčka navrhla vyhovieť návrhu na uloženie výchovného opatrenia, a to z dôvodov, ktoré sú konkretizované v písomnom návrhu.

9. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina navrhla, po vykonanom dokazovaní, návrhu vyhovieť. Poukázala na to, že by bolo vhodné v budúcnosti zväziť nariadenie maloletému dieťaťu ústavnú starostlivosť.

10. Súd na pojednávaní vykonal aj nasledovné listinné dôkazy, a to tak, že ich prečítal, umožnil účastníkom konania do nich nahliadnuť a vyjadriť sa k nim (každému jednotlivo).

Maloleté dieťa bolo rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 21P/269/2011-307 zo dňa 4.12.2012 odňaté zo starostlivosti matky (aj so svojim bratom G. B.) a bola mu nariadená ústavná starostlivosť. Boli umiestnené v Centre pre deti a rodiny Bytča od 8.8.2011 do 23.7.2020 a v režimových zariadeniach z dôvodu problémového správania.

Rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 37P/246/2019-541 zo dňa 28.9.2020 bol maloletý A. B. zverený do starostlivosti matky, pričom súd nad jeho výchovou nariadil dohľad uznesením č. k. 37P/246/2019-525 zo dňa 23.7.2020.

Uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 13. 10. 2021, sp. zn. 37P 73/2021 bolo maloletému A. B. uložené výchovné opatrenie na zabezpečenie odbornej diagnostiky a odbornej pomoci, a to v Diagnostickom centre v Ružomberku, najdlhšie do 26. 10. 2021. Zo správy Diagnostického centra v Ružomberku z 31. 8. 2021 okrem iného vyplýva, že nenavrhujú maloleté dieťa vrátiť do domáceho prostredia, ale jeho umiestnenie v reedukačnom centre. Naďalej pretrvávajú najmä problémy v správaní a vzdelávaní.

Uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 17. 6. 2022, sp. zn. 37P 73/2021, bolo nariadené neodkladné opatrenie - ktorým súd dočasne zveril maloletého G. B., nar. XX. X. XXXX a maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, do starostlivosti Reedukačného centra, so sídlom Sološnica 3.

Zo správy Reedukačného centra, so sídlom Sološnica 3 zo dňa 17. 5. 2022 vyplýva, že reedukácia maloletého dieťaťa ešte nebola ukončená. Matka nemá zabezpečené trvalé bývanie ani prácu.

Zo správy Reedukačného centra Sološnica 3 zo dňa 19. 8. 2022 vyplýva, že nariadené výchovné opatrenie plní účel. Predčasným ukončením výchovného opatrenia by mohlo dôjsť k recidíve nevhodného správania a neplnenia si školských povinností. Osobitne je potrebné, aby ukončil povinnú školskú dochádzku a aby sa upevnili a zafixovali pozitívne návyky a správanie maloletého dieťaťa. Vo výchovnom opatrení navrhujú pokračovať.

Uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 16. 12. 2022, sp. zn. 9P 227/2022, ktorým bolo (vo výroku I.) nariadené neodkladné opatrenie - dočasné zverenie maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, do starostlivosti Reedukačného centra, so sídlom Sološnica 3.

Súd uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že zo spisového materiálu vyplýva, že maloletý A. bol rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 21P/269/2011-307 zo dňa 04.12.2012 odňatý zo starostlivosti matky a bola mu nariadená ústavná starostlivosť.

Bol umiestnený v Centre pre deti a rodiny Bytča od 08.08.2011 do 23.07.2020.

Rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 37P/246/2019-541 zo dňa 28.09.2020 bol zverený do starostlivosti matky.

Uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 37P/73/2021 zo dňa 13.10.2021, bolo maloletému uložené výchovné opatrenie na zabezpečenie odbornej diagnostiky a odbornej pomoci, a to v Diagnostickom centre v Ružomberku, najdlhšie do 26.10.2021. Zo správy Diagnostického centra v Ružomberku zo dňa 31.08.2021 okrem iného vyplýva, že nenavrhujú maloleté deti vrátiť do domáceho prostredia, ale ich umiestnenie v reedukačnom centre. Naďalej pretrvávajú najmä problémy v správaní a vzdelávaní.

Uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 37P/73/2021 zo dňa 17.06.2022, bolo nariadené neodkladné opatrenie - ktorým súd dočasne zveril maloletého A. do starostlivosti Reedukačného centra, so sídlom Sološnica 3. Uznesením sp. zn. 37P/73/2021 zo dňa 14.09.2022 Okresný súd Žilina dočasne odňal aj maloletého A. B. z osobnej starostlivosti matky a uložil mu výchovné opatrenie spočívajúce v pobyte v zariadení - Reedukačné centrum, so sídlom Sološnica 3, za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu, pričom súčasne zrušil uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia sp. zn. 37P/73/2021 zo dňa 17.06.2022.

Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pre jeho nariadenie je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná je ponechané na úvahe súdu. Ďalším zo zákonných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia je hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana, pričom platí, že neodkladné opatrenie vyžaduje okrem osvedčenia danosti práva aj naliehavosť nariadenia takéhoto opatrenia a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy.

Po preskúmaní podaných návrhov, spisového materiálu a priebežného zhodnotenia nariadeného výchovného opatrenia, ktorého účinnosť končí dňom 31.12.2022 (uznesenie sp. zn. 37P/73/2021 zo dňa 14.09.2022) dospel súd k záveru, že v uvedenom prípade je potrebné bezodkladne a bez prerušenia do rozhodnutia súdu vo veci samej upraviť pomery účastníkov konania. Na strane matky nedošlo k sanácii pomerov a úprave rodinného prostredia, ktoré by bolo vhodné pre výchovu maloletých detí.

Matka, tak ako vyplýva z lustrácie vykonanej v Sociálnej poisťovni, vykonáva pracovnú činnosť príležitostnými brigádami a nemá zabezpečené stále bývanie, pričom jej pobyt v súčasnosti nie je

známy, keďže dostatočne nespolupracuje s ÚPSVaR Žilina. Otec o maloleté dieťa dlhodobo neprejavuje záujem.

U maloletého A. taktiež naďalej pretrvávajú výchovné problémy, hrozí, že môže u neho dôjsť k recidíve nevhodného správania, zanedbávaniu školských povinností, najmä nedokončeniu povinnej školskej dochádzky. Návratom maloletého do osobnej starostlivosti matky by mohlo dôjsť k ohrozeniu priaznivého psychického, sociálneho ako aj fyzického vývinu maloletého a k nebezpečenstvu spustnutia. Matka nepreukázala zlepšenie svojich pomerov, ktoré by odôvodňovali návrat maloletého do domáceho prostredia.

Prdlženie pobytu v Reedukačnom centre Sološnica odporúča tak psychologička Mgr. Lucia Paníčková a riaditeľ reedukačného centra B. M. D., ktorí s maloletým dieťaťom pracujú ako aj orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorý návrh podal. Okrem toho, u maloletého môžu prevládať aj tendencie na útek a skrývanie sa, tak ako u jeho staršieho brata G., po ktorom od septembra 2022 pátra polícia. Maloletý A. sa už v minulosti po ukončení krátkodobého pobytu počas letných prázdnin v roku 2022 nevrátil do zariadenia, bol vypátraný políciou, ktorá ho privedla naspäť.

Súd ml zato, že v uvedenom prípade hrozí reálna obava o život, zdravie a pozitívny vývin maloletého dieťaťa, keďže uplynutím nariadeného výchovného opatrenia mu nebude zabezpečovaná potrebná starostlivosť, a preto rozhodol tak ako je uvedené vo výroku I. tohto uznesenia a maloletého do rozhodnutia súdu vo veci samej ponechal v starostlivosti zariadenia – Reedukačného centra Sološnica.

Prešetrenie pomerov rodičov sa nepodarilo uskutočniť – otcov pobyt je dlhodobo neznámy a matka mení miesto svojho pobytu.

11. Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 § 37 Zákona o rodine nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 Zákona o rodine alebo § 48 Zákona o rodine, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103 Zákona o rodine, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

Podľa § 37 ods. 4 Zákona o rodine, na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 § 37 Zákona o rodine alebo podľa odseku 3 § 37 Zákona o rodine, súd môže

rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 Zákona o rodine alebo § 48 Zákona o rodine, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103 Zákona o rodine, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť

- a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 § 37 Zákona o rodine alebo podľa odseku 3 § 37 Zákona o rodine, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom,
- b) inú povinnosť.

Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 § 37 Zákona o rodine uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2 § 37 Zákona o rodine.

Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3 § 37 Zákona o rodine, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2 § 37 Zákona o rodine.

Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 § 37 Zákona o rodine alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 § 37 Zákona o rodine alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54 Zákona o rodine, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

12. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané že maloleté deti boli:

- Rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 21P/269/2011 zo dňa 4.12.2012, bol maloletý A. B. (aj s bratom G.) odňatý zo starostlivosti matky bola mu nariadená ústavná starostlivosť.

Aj z tohto rozhodnutia súdu vyplýva, že závažné problémy v rodine, osobitne závažné výchovné problémy s maloletými deťmi sú dlhodobé, ich závažnosť osciluje, ale nikdy v zásade nezanikli.

- Rozhodnutím Okresného súdu Žilina sp. zn. 37P/246/2019 zo dňa 28.9.2020, bol aj maloletý A. B. zverený do starostlivosti matky.

- Súd aj nad výchovou maloletého A. B. nariadil dohľad, uznesením zo dňa 23.7.2020, s. zn. 37P/246/2019.

- Následne bola maloletým deťom poskytovaná odborná pomoc, a to v Diagnostickom centre v Ružomberku,

- Od 26. 10. 2021 im bolo uložené výchovné opatrenie, spočívajúce v pobyte v zariadení – v Reedukačnom centre Sološnica, najdlhšie do 30. 6. 2022 a následne na základe nariadeného neodkladného opatrenia - uznesením Okresného súdu Žilina zo dňa 17. 6. 2022, sp. zn. 37P 73/2021.

V predmetnom konaní ide už o tretie, bezprostredne nadväzujúce výchovné opatrenie.

Dôvody uloženia výchovného opatrenia u maloletého A. B. pretrvávajú. Matka aktuálne nemá vyriešenú otázku stabilného bývania a práce (príjmu). Túto skutočnosť aj matka navrhovateľovi (telefonicky) potvrdila. Zo správ z Reedukačného centra Sološnica 3 okrem iného vyplýva, že pretrvávajú u maloletého dieťaťa najmä výchovné problémy. V zariadení si plní aj povinnú školskú dochádzku. V uloženom výchovnom opatrení navrhlo Reedukačné Centrum Sološnica 3 pokračovať. Reedukácia maloletého A. B. ešte nie je ukončená. Nariadené výchovné opatrenie plnia účel. V prípade jeho ukončenia, by mohlo dôjsť k recidíve nevhodného správania a neplnenia si školských povinností.

13. Preto súd nariadil maloletému A. B. opakované (tretie po sebe bezprostredne nadväzujúce) výchovné opatrenie – pobytom v špecializovanom zariadení, na zabezpečenie odbornej pomoci, a to najdlhšie do 30. 6. 2023.

Výchovné opatrenie možno uložiť aj opakovane, ak to bude v najlepšom záujme maloletých detí.

Takéto rozhodnutie je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, ktorému sa poskytuje príslušná odborná pomoc a matke je súčasne vytvorený časový priestor na úpravu svojich osobných pomerov.

V zhode s intervenujúcou prokurátorkou, dáva súd navrhovateľovi na zváženie v blízkej budúcnosti aj inú vhodnú náhradnú osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, ak rodičia nebudú schopní/ochotní osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zabezpečovať sami a maloleté dieťa už nebude potrebovať inštitucionálnu pomoc.

Ako poslednú možnosť, treba zvážiť aj možnosť nariadenia maloletému dieťaťu ústavnú starostlivosť. Túto vec však treba, pravda, veľmi citlivo posudzovať, zvažovať, aplikácia ktorého rodinnoprávneho inštitútu, je pre ďalší priaznivý vývoj maloletého dieťaťa optimálna (bola by) a v jeho najlepšom záujme.

14. Súd zhodnotil predchádzajúce výchovného opatrenia v roku 2022 a konštatuje, že plní svoj účel.

Na jeho uloženie boli v roku 2022 splnené zákonné podmienky, a to:

- uloženie takéhoto intenzívnejšieho výchovného opatrenia je potrebné v záujme maloletých detí,
- doterajšie miernejšie výchovné opatrenia podľa 37 ods. 2 Zákona o rodine nevedli k úplnej náprave.

Rovnako boli splnené formálne aj materiálne podmienky na nariadenie výchovného opatrenia týmto rozsudkom, najdlhšie do 30. 6. 2023.

15. Na dosiahnutie sledovaného účelu nariadeného výchovného opatrenia skutočne potrebný dlhší čas. Najmä u mladšieho dieťaťa hrozí recidíva nevhodného správania a neplnenia školských povinností. Osvojené pozitívne vzorce správania u maloletého dieťaťa treba posilňovať a prehľbovať, osobitne v povinnej školskej dochádzke.

16. S poukázaním na vykonané dokazovanie, právne východiská a úvahy, súd preto nariadil opakovane maloletému A. B. výchovné opatrenie, na zabezpečenie odbornej pomoci, a to najdlhšie do 30. 6. 2023.

Opakované uloženie výchovného opatrenia podľa ustanovenia § 37 ods. 3 písm. b) Zákona o rodine, v spojení s ustanovením § 37 ods. 8 Zákona o rodine považuje súd za potrebné a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby sa pozitívny vývoj prehĺbil a stal sa stabilným, najmä v správaní a vzdelávaní, upevnil a pokračoval v budúcnosti, aj keď bude prípadne v budúcnosti osobná starostlivosť vykonávaná matkou dieťaťa. Prognóza riadnej osobnej starostlivosti matky o maloleté dieťa sa však v súčasnosti javí iluzórnou.

17. Takéto rozhodnutie je v súčasnosti v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, ktorému sa poskytuje príslušná odborná pomoc a matke je vytvorený časový priestor na úpravu rodinných a sociálnych pomerov (najmä vyhovujúce bývanie a stabilný príjem), aby sa o dieťa mohla osobne starať, a to v prirodzenom - rodinnom prostredí.

V súčasnosti matka ani otec nie sú schopní zabezpečiť maloletým deťom potrebnú odbornú pomoc, aby by bol zabezpečený ich zdravý vývin.

18. Súd súčasne zrušil uznesenie Okresného súdu Žilina zo dňa 16. 12. 2022, sp. zn. 9P 227/2022, ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie - dočasné zverenie maloletého maloletého A. B., nar. XX. XX. XXXX, do starostlivosti Reedukačného centra, so sídlom Sološnica 3.

19. Názor maloletého dieťaťa a oboznámenie s podstatou konania, boli realizované odborným pracovníkom špecializovaného zariadenia, kde je maloleté dieťa umiestnené a zamestnancom navrhovateľa.

20. Na záver súd konštatuje, že nie je vylúčené, že ak si matka (aj otec) upravia najmä bytové a príjmové podmienky a upraví sa správanie maloletého dieťaťa (na základe poskytovanej odbornej pomoci), bude možné maloleté dieťa vrátiť do prirodzeného prostredia – do osobnej starostlivosti matke (a aj otcovi, pokiaľ budú spolu bývať). V budúcnosti je potrebné uvažovať aj o vhodnej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, ak rodičia nebudú schopní/ochotní osobnú starostlivosť o maloleté dieťa zabezpečiť.

21. Podľa § 49 ods. 1 CMP, účastník platí trovy konania, ktoré vznikli jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát.

Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak CMP neustanovuje inak.

Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

Rozhodovanie o trovách konania v civilnom mimosporovom konaní nie je založené na zásade úspechu strán v konaní. V konaní neboli preukázané také okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie nároku na náhradu trov konania. Účastníci konania ani o priznanie nároku na náhradu trov konania nepožiadali.

Preto súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, v súlade s ustanovením § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, a to do 15 (pätnásť) dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Žilina.

V odvolaní je potrebné:

- uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, spisová značka,
- označiť rozhodnutie, proti ktorému odvolanie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde prvej inštancie a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné.

Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Poučenie o spôsoboch výkonu tohto rozhodnutia (§ 120 CMP):

Ak osoba povinná podľa tohto rozhodnutia dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie (povinnosť zaplatiť peňažnú sumu – výživné, nedoplatok na výživnom), môže osoba oprávnená z rozhodnutia podať návrh na vykonanie exekúcie podľa § 46 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa ustanovenia § 63 ods. 1 Exekučného poriadku, ak podkladom na exekúciu je exekučný titul, v ktorom sa ukladá povinnosť zaplatiť peňažnú sumu, exekúciu možno vykonať:

- a) zrážkami zo mzdy a z iných príjmov,
- b) príkazaním pohľadávky,
- c) predajom hnutelných vecí,
- d) predajom cenných papierov,
- e) predajom nehnuteľnosti,
- f) predajom podniku,
- g) príkazom na zadržanie vodičského preukazu. (2)

Podľa ustanovenia § 63 ods. 1 Exekučného poriadku, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie peňažnej pohľadávky, ktorá bez príslušenstva ku dňu doručenia návrhu na vykonanie exekúcie neprevyšuje 2 000 eur (ďalej len „drobné exekúcie“), nemožno exekúciu vykonať predajom nehnuteľnosti, v ktorej má povinný hlásený trvalý pobyt alebo prechodný pobyt podľa osobitného predpisu; právo zriadiť exekučné záložné právo na nehnuteľnosť tým nie je dotknuté. Za drobnú exekúciu sa nepovažuje exekúcia na vymoženie pohľadávky na výživnom.

Podľa ustanovenia § 63 ods. 2 Exekučného poriadku, exekúciu predajom nehnuteľnosti, v ktorej má povinný prihlásený trvalý pobyt alebo prechodný pobyt podľa odseku 2, možno vykonať výnimočne na základe schválenia súdu, ak sú voči povinnému vedené viaceré exekúcie, v ktorých sa vymáhajú pohľadávky prevyšujúce v súhrne 2 000 eur a exekútor preukáže, že peňažná pohľadávka nemôže byť vymožená iným spôsobom. Návrh na schválenie predaja nehnuteľnosti podľa prvej vety môže podať exekútor, ktorý ako prvý v poradí na nehnuteľnosti zriadil exekučné záložné právo a na základe jeho písomného súhlasu aj exekútor, ktorého exekučné záložné právo bolo zriadené neskôr.

Podľa ustanovenia § 64 Exekučného poriadku, spôsob vykonania exekúcie určí exekútor, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 167 a 172). Spôsob vykonania exekúcie určí exekútor tak, aby bol primeraný vymáhanej povinnosti a aby hodnota zabezpečeného majetku povinného zodpovedala hodnote vymáhanej povinnosti.

V prípade rozhodnutia súdu (alebo výroku rozhodnutia), ktorým bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa (najmä zverenie, styk, zastupovanie, správa majetku) alebo iná, ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, môže osoba oprávnená z tohto rozhodnutia domáhať sa výkonu práv

a povinností upravených vo vykonateľnom rozhodnutí súdu, a to návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.